

לא לקרוא בשעה שמהלך

9. משנה ברורה סימן ס"ק יא
(יא) בפסוק ראשון - וברוך שם כמל"ו בכלל פסוק ראשון הוא ויש מחמירין עד על לבבך. ומשם והלאה מותר לקרותה בהליכה או בעמידה:

10. ילקוט יוסף פסוקי דזמרה וקריאת שמע סימן סג - לישוב בשעת קריאת שמע סעיף ג

הנוסע במכונית או ברכבת, והגיע זמן קריאת שמע, יכול לקרואה גם כשהוא נוסע. אבל הנהג צריך שיחנה את רכבו בצד הדרך, לקרוא קריאת שמע

איסור רמיזה בקריאת שמע

11. תלמוד בבלי מסכת יומא דף יט עמוד ב

אמר רבי זכריה בן קבוטל וכו'. מתני ליה רב חנן בר רבא לחייא בר רב קמיה דרב: אמר רבי זכריה בן קבוטל. ומחוי ליה רב בידיה: קבוטל. - ונימא ליה מימר? - קריאת שמע הוה קרי. - וכי האי גוונא מי שרי? והא אמר רבי יצחק בר שמואל בר מרתא: הקורא את שמע לא ירמוז בעיניו, ולא יקרוץ בשפתותיו, ולא יורה באצבעותיו. ותניא, רבי אלעזר חסמא אומר: הקורא את שמע ומרמז בעיניו, ומקרוץ בשפתותיו, ומראה באצבעו - עליו הכתוב אומר: ולא אתי קראת יעקב! - לא קשיא: הא - בפרק ראשון, הא - בפרק שני.

12. רמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ב הלכה ח

הקורא קריאת שמע לא ירמוז בעיניו ולא יקרוץ בשפתיו ולא יראה באצבעותיו כדי שלא תהיה קריאתו עראי, ואם עשה כן אף על פי שיצא ידי חובתו הרי זה מגונה

13. כסף משנה הלכות קריאת שמע פרק ב הלכה ח

וכתב ה"ר מנוח בפ"ק דיומא מפלגי בין פרק ראשון לפרק שני משמע דבפרק שני מותר לרמוז ואפשר שלא רצה הרב לגלות כדי שלא יזלזלו בקריאתה א"נ בפרק שני מגונה הוא דלא הוה אבל איסורא איכא:

14. חידושי הריטב"א מסכת יומא דף יט עמוד ב

ומיהו לאפרושי מאיסורא דלית ליה תקנתא, מותר לרמוז, ואפילו להפסיק ולומר לו, דלא גרע מן המפסיק לקרוא שלום מפני היראה או מפני הכבוד, דכבוד שמים עדיף.

15. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן סג סעיף ו

הקורא קריאת שמע לא ירמוז בעיניו ולא יקרוץ בשפתיו ולא יראה באצבעותיו בפרשה ראשונה שהוא עיקר קבלת עול מלכות שמים, מפני שנראה כקורא עראי, וכתב: ודברת במ (דברים ו, ז) ודרשין: עשה אותם קבע.

16. משנה ברורה סימן ס"ק יז

(יז) לא ירמוז - ואפילו לדבר מצוה אסור לרמוז וכ"ש שאסור לשאוף טאבאק בק"ש:

17. משנה ברורה סימן ס"ק יח

(יח) בפרשה ראשונה - ויש מחמירין גם בפרשה שניה אך לדבר מצוה לכו"ע מותר לרמוז בפרשה שניה אבל להפסיק להדיא לא עיין לקמן בסימן ס"ו:

18. בן איש חי שנה ראשונה פרשת וארא סעיף יב - יג

יב. הקורא ק"ש צריך להשמיע לאזניו מה שמוציא מפיו ובדיעבד אם לא השמיע לאזניו יצא ואתם הנהגים לומר פסוק השמרו ופסוק וחרה בלחש צריכין להזהר שישמיעו לאזנם לכתחלה:

יג. הקורא ק"ש, בין דשחרית בין דערבית בין ק"ש דעל המטה, הרי זה לא ירמוז בעיניו ולא יקרוץ בשפתיו ולא יראה באצבעותיו בפרשה ראשונה אפי' לצורך מצוה, אבל בפרשה

1. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף יג עמוד ב

אמר רב נתן בר מר עוקבא אמר רב יהודה: על לבבך בעמידה. על לבבך סלקא דעתך? אלא אימא: עד על לבבך - בעמידה, מכאן ואילך - לא. ורבי יוחנן אמר: כל הפרשה כולה בעמידה.

2. רי"ף מסכת ברכות דף ז עמוד ב

ומפרש בירושלמי רב הונא ורב אידי בר יוסף בשם שמואל אמרי צריך לקבל עליו עול מלכות שמים מעומד לא שאם היה יושב עומד אלא אם היה מהלך עומד ור' יוחנן אומר כל הפרשה כולה בעמידה ולית הלכתא לא כרב נתן ולא כר"י דקי"ל כרבא דהוא בתרא דפסק הלכתא כר"מ דלא צריך כונה אלא בפסוק ראשון בלבד הלכך א"צ לעמוד אלא בפסוק ראשון בלבד

3. תוספות מסכת ברכות דף יג עמוד ב

על לבבך בעמידה - בירושלמי מפרש לאו דאי היה יושב עומד אלא דאם היה מהלך עומד אף על גב דב"ה אמרי כל אדם קורא כדרכו מ"מ מצוה מן המובחר לעמוד כשהוא מהלך לפי שאינו מיושב כל כך ואינו יכול לכיון כשהוא מהלך כאשר היה עומד וכן הלכה דמהלך בדרך מצוה לעמוד בפסוק א' ובעינין כונה בפסוק ראשון לבד

4. רמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ב הלכה ג

מי שהיה מהלך על רגליו עומד בפסוק ראשון והשאר קורא והוא מהלך

5. רא"ש מסכת ברכות פרק ב סימן ג

והראב"ד ז"ל כתב משום גאון דמהלך צריך לעמוד עד על לבבך כדאמר פ"ק דיומא (דף יט ב) דבפרק ראשון אין לו לרמוז בעיניו וכן כתב רב אלפס ז"ל לקמן בפרקין דאסור לרמוז בכל הפרק משום דחשיב קריאת עראי וכן נמי צריך עמידה משום דלא ליחשב קריאת עראי. והא דלא בעי עמידה בכל הפרשה משום דפסוק דבתריה כתיב ובלכתך בדרך אלמא דקורא במהלך:

6. בית יוסף אורח חיים סימן סג

וכיון שהרי"ף והרמב"ם והתוספות הסכימו דאין צריך לעמוד אלא בפסוק ראשון הכי נקטינן:

7. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן סג סעיף ג

היה מהלך בדרך ורצה לקרות קריאת שמע, צריך לעמוד בפסוק ראשון.

8. ט"ז אורח חיים סימן ס"ק ב

ולפ"ז נראה דכיון דאיתא ספ"ק דקידושין דרכוב כמהלך דמי ממילא ה"ה נמי לענין זה שיעמוד עם הבהמה בשעת קריאת פסוק ראשון דגם בזה י"ל שכיון שהוא טרוד בהולכת הבהמה אינו יכול לכוון שפיר אבל אם יושב בעגלה אף על גב דכ"כ בסי' ב' דגם בזה הוה כמהלך לענין שלא ישב בקלות ראש מ"מ כאן דעיקר הטעם מחמת שאינו יכול לכוון וזה שיושב בעגל שפיר יוכל לכוון ורמב"ם כתב בזה מי שהוא מהלך ברגליו עומד בפסוק ראשון והשאר קורא כשהוא מהלך עכ"ל למד מו"ח ז"ל מדנקט ברגליו ש"מ דאם רכוב ע"ג בהמה אינו בכלל זה כמהלך ולעד"נ דלא בא למעט רק הולך בספינה או בעגלה אבל לא רוכב ע"ג בהמה מטעם שכתבתי:

23. רבינו יונה מסכת ברכות דף ח עמוד ב

וכתב ר"מ ז"ל שאם לא קרא הפרשיות על הסדר יצא שהרי בתורה אינם כתובים על הסדר ומקשינן עלה. מדתנן (דף יג א) למה קדמה שמע לוהיה אם שמוע כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים דמשמע דצריך לומר פרשת שמע תחלה ואומר מורי הרב נר"ו שזו אינה קושיא דהתם קאמר שהתקינו לכתחלה כן מזה הטעם והכא מיירי בדיעבד

24. שולחן ערוך אורח חיים הלכות קריאת שמע סימן סד סעיף א

קראה למפרע, לא יצא. בד"א, בסדר הפסוקים. אבל אם הקדים פרשה לחברתה, אף על פי שאינו רשאי, יצא לפי שאינה סמוכה לה בתורה.

25. ביאור הלכה סימן סד סעיף א ד"ה * אע"פ שאינו

* אף על פי שאינו רשאי יצא וכו' - עיין בביאור הגר"א שכתב דלכאורה מוכח מהתוספתא דלא כהרמב"ם ור"ל דמדברבן לא יצא בכל גווני וכן בהפמ"ג במ"ז מפקפק בזה דאימא דמדברבן לא יצא. ודע דהפמ"ג הניח בצ"ע בעיקר הדין למה בכתבת הפרשיות פסק השו"ע ביו"ד בסימן רפ"ח וגם הרמב"ם גופא דפסול שלא כסדרן אף דשם גם כן אין הפרשיות סמוכות זה אחר זה והכא יצא וכו' עין זה הקשה ג"כ הט"ז ביו"ד בסימן רפ"ח ונ"ל בפשיטות ליישב דזהו כונת הגר"א שכתב על מה שכתב הרמב"ם שאינו סמוכות בתורה ר"ל שאינו אלא תקנת חכמים והכונה הוא דבודאי כיון דבתורה נכתב והיה אם שמוע בפ' עקב אחר שמע שבפ' ואתחנן אם יכתוב והיה א"ש קודם מקרי שלא כהוייתן ולכן שם פסול משא"כ בעניננו הוא רק תקנת חז"ל. והטעם נ"ל פשוט דשם כיון דארבע פרשיות שבתפילין וב' פרשיות שבמזוזא מעכבות זו את זו כדאיתא במנחות כ"ז במשנה אם כן אם חיסר פסוק אחד או פרשה אחת הרי הוא כאלו לא כתב כלל ולכן אמרינן דמה שגילתה לנו התורה דבעינן כסדרן כדאיתא במכילתא ומסתמא הטעם ג"כ משום והיו לטוטפות בין עיניך הכונה הוא על כל הד' פרשיות ביחד שכולה נחשבת רק כפרשה אחת ומחולקת רק בפסוקים משא"כ בענינינו אם לא קרא רק פרשה ראשונה בודאי יש לו עכ"פ מצוה דקבלת עול מ"ש אף אם לא קרא השניה של קבלת עול המצות אף אם נאמר דשתייהן דאורייתא אין מעכבין זו את זו שהרי בכל אחת כתוב צווי בפני עצמה וכל פרשה ופרשה מורה על ענין מיוחד בפני עצמו לכן אמרינן דכונת הכתוב והיו הוא רק על הפסוקים שבכל פרשה וכ"ז אפילו אם שתייהן דאורייתא וכ"ש אם נאמר דפרשה אחת מן התורה בודאי לא קאי והיו רק על הפסוקים שבפרשה זו.

שניה ואילך שרי לצורך מצוה דווקא, ושלא לצורך מצוה אסור. והמרמז לקטן בעיניו או בידיו כדי שיתפלל, חשיב לצורך מצוה, אפילו שזה קטן שעדיין לא נתחייב בתפלה. ואותם גבאים שתופסים בידם קופה ומחזרים על הקהל לגבות צדקה, לא יעשו כן בעת שקורין ק"ש, ואפילו שהוא צורך מצוה, דכיון שהוא מהלך וגובה בעודו קורא הו"ל קריאה של עראי. וכן פה עירנו דרך בני אדם להניף לעצמם במניפה קטנה בקיץ מפני החום, צריך להזהירם שלא יניפו בידם בשעת ק"ש. ובחס"ל סי' ס"ד אות ה' כתב צריך להזהר משאיבת עפר הטבאק"ו וקנוח החוטם, אפילו בשניה ובשלישית, ואפי' אם ישתוק בעת שאיבה וקנוח ג"כ אסור ע"ש ונ"ל בקנוח החוטם לאו כל אפי"א שוין דלפעמים היר יורד מאליו, ואם לא ימהר לקנח יורד על שפמו וימאס בעצמו, וגם אחרים ימאסו עמו, וארז"ל גדול כבוד הבריות שדוחה ל"ת, ובפרט שגורם שיתמאסו אחרים וקשה להם מאד בפרט לאסטניס, לכן נ"ל כל כהאי גוונא יקנח ואפילו בפרשה ראשונה, ורק ישתוק עת שיקנח:

19. דרך אמונה הלכות מתנות עניים פרק י הלכה טו

ובאיזה קהלות קדושות ניתקן המנהג ליתן צדקה כשמגיע לפסוק והעושר כו' ואתה מושל בכל ויש מקומות שנוהגין לקבץ צדקה בעת קה"ת והוא שלא כהוגן דמבטלין עי"ז לשמוע קה"ת ועניית ברכו את ה' כו'.

דרך אמונה - ציון ההלכה הלכות מתנות עניים פרק י ס"ק (צו)

ואפשר דאין חייבין ליתן להם דהעוסק במצוה פטור מן המצוה וכן באמצע התפלה וכן כל העוסק במצוה פטור אז מצדקה כמבואר בב"ק נ"ו ב'.

20. ברכי יוסף יורה דעה סימן רמד ס"ק א

דין א. מצות עשה לקום מפני כל חכם וכו'. בשעת תפלה אין לקום מפני ת"ח, דאין חולקין כבוד לתלמיד כמקום הרב, ומהקרבות עד עלינו לשבח צורך גבוה הם על דרך האמת. והראיה מיעקב אבינו שהיה קורא את שמע ולא נשק לבנו ליוסף, ומי אמר שהיה בפסוק ראשון דוקא. ואם הלכה רופפת שב ואל תעשה עדיף ... תשובה כ"ל לאחד קדוש זה"ה. \ וליתנהו להני מילי ולא דסמכה נינהו, ומאי דמייתי מיעקב אבינו שהיה קורא שמע ומי אמר שהיה בפסוק ראשון, אין צורך להשיב, ומי שמע כזאת, היש בזה הרואה מאן דמייתי ראייה לדינא מכח מי אמר, והרי יד הדוחה נטויה לדחות, ואם כה יאמר דוקא פסוק שמע ישראל היה אומר, והיה מיחד יחוד עליון וקדוש כרוב גודלו, וכבר אמרו בברכות דף כ"א, דהעוסק במעשה מרכבה אף ליהא שמיה רבא אינו פוסק. ומ"ש ואם הלכה רופפת שב ואל תעשה עדיף. ליתא, דהכי אתמר (ירושלמי פאה פ"ז ה"ה. ועוד) אם הלכה רופפת פוק חזי מאי עמא דבר. והרי עין כל יחזו פנימו - קמו עמדו בבתי כנסיות ובשעת הזמירות וברכות ק"ש לפני ת"ח. ומ"ש דאיכא כבוד המקום, כי מגרעות נתן ובזיון איכא ח"ו להניח כבוד המקום, ואמרו אין חולקין כבוד לתלמיד במקום הרב. אינו מחוור, דהא נמי לעמוד לפני החכמים מצות עשה היא, וכבוד המקום מתרבה לשמור מצותיו - כי הוא אמר ויהי הוא ציוה ויעמוד לפני תלמיד חכם, ומפני שיבה לפני זקנים ל"ו נהדרו.....

טעויות בקריאת שמע

21. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף טו עמוד א

הקורא למפרע - לא יצא, קרא וטעה - יחזור למקום שטעה.

22. רמב"ם הלכות קריאת שמע פרק ב הלכה יא

הקורא למפרע לא יצא, במה דברים אמורים בסדר הפסוקים אבל אם הקדים פרשה לפרשה אף ע"פ שאינו רשאי אני אומר שיצא לפי שאינה סמוכה לה בתורה,